

Strasbourg den 13.3.2018
SWD(2018) 69 final

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR

SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGEN

Följedokument till

förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning

om inrättande av Europeiska arbetsmyndigheten

{COM(2018) 131 final} - {SWD(2018) 68 final}

Sammanfattning
Konsekvensbedömning av förslaget till förordning om inrättande av Europeiska arbetsmyndigheten
A. Behov av åtgärder
Varför? Vilket problem behöver åtgärdas?
Den fria rörligheten för arbetstagare och tjänster är en viktig tillgång för EU. Den är emellertid beroende av att det finns tydliga, rättvisa och verkningsfulla regler om gränsöverskridande rörlighet för arbetstagarna och samordning av de sociala trygghetssystemen. EU har utarbetat ett omfattande regelverk för den fria rörligheten för arbetstagare, utstationering av arbetstagare inom ramen för tillhandahållande av tjänster och samordning av de sociala trygghetssystemen. Junckerkommissionen har lagt fram flera förslag till förbättring av detta regelverk, bland annat en översyn av direktivet om utstationerade arbetstagare, förordningen om samordning av de sociala trygghetssystemen och <i>lex specialis</i> om utstationering inom den internationella vägtransportsektorn. Det kvarstår dock frågor kring efterlevnaden och tillämpningen av EU-reglerna som riskerar att skada förtroendet för och rättvisan på den inre marknaden. Det finns två huvudsakliga problem: För det första råder det brist på information, vägledning och stöd för enskilda och arbetsgivare i situationer som rör rörlighet över gränserna. För det andra är samarbetet kring kontroll av regelefterlevnaden mellan nationella myndigheter otillräckligt. Detta förslag syftar till att möta följande utmaningar: - Otillräckligt stöd eller otillräcklig vägledning för enskilda och företag i gränsöverskridande situationer, inbegripet ofullständig eller knapphändig information för allmänheten om rättigheter och skyldigheter. - Otillräcklig tillgång till information och otillräckligt informationsutbyte mellan de nationella myndigheter som har ansvar för olika områden när det gäller arbetstagarnas rörlighet och samordningen av de sociala trygghetssystemen. - Brist på kapacitet hos de nationella myndigheterna för att de ska kunna organisera samarbetet med utländska myndigheter. - Svaga eller obefintliga system för gemensam gränsöverskridande kontroll av efterlevnaden av regler. - Avsaknad av ett system för gränsöverskridande medling mellan medlemsstaterna på alla områden som avser arbetstagarnas rörlighet och samordningen av de sociala trygghetssystemen. - Otillräckligt samarbete på EU-nivå på detta område. Arbetstagarnas rörlighet i EU har ökat under den ekonomiska krisen. 2017 bodde och arbetade 17 miljoner EU-medborgare i en annan medlemsstat än sin egen. Siffrorna har nästan dubblats jämfört med för tio år sedan. Utstationeringarna har ökat med 68 % från 2010 till 2,3 miljoner 2016. 1,4 miljoner EU-medborgare pendlar till en annan medlemsstat för att arbeta. Mot bakgrund av detta krävs det ett effektivt samarbete mellan nationella myndigheter och samordnade förvaltningsåtgärder om man ska kunna hantera en arbetsmarknad som i allt högre grad är EU-omfattande.
Vad förväntas initiativet leda till?
Initiativets övergripande mål är att bidra till att stärka rättvisan på och förtroendet för den inre marknaden och stödja den fria rörligheten för arbetstagare och tjänster. Initiativets särskilda mål är att - förbättra enskildas och arbetsgivares tillgång till information om sina rättigheter och skyldigheter när det gäller arbetstagarnas rörlighet och samordningen av de sociala trygghetssystemen samt tillgången till relevanta tjänster, - stärka det operativa samarbetet mellan myndigheter vid gränsöverskridande kontroll av efterlevnaden av relevant unionslagstiftning, inbegripet enklare gemensamma inspektioner, - medla och underlätta lösningar i händelse av tvister mellan de nationella myndigheterna eller gränsöverskridande störningar på arbetsmarknaden, t.ex. företagsomstruktureringar som påverkar flera medlemsstater.
Vad är mervärdet med åtgärder på EU-nivå?
Även om nationella myndigheter ansvarar för kontrollen av att unionslagstiftningen efterlevs är den fria rörligheten för arbetstagare, utstationeringen av arbetstagare och samordningen av de sociala

trygghetssystemen per definition gränsöverskridande frågor som kräver åtgärder på EU-nivå.

B. Lösningar

Vilka alternativ, både lagstiftning och andra åtgärder, har övervägts? Finns det ett rekommenderat alternativ? Varför?

Tre strategiska alternativ, här uppställt med stigande ambitionsnivå, övervägdes för Europeiska arbetsmyndigheten, nämligen 1) stöd, 2) drift och 3) tillsyn. Varje alternativ omfattar följande uppgifter som Europeiska arbetsmyndigheten skulle kunna utföra:

- Tjänster för arbetstagarnas rörlighet för enskilda och företag.
- Samarbete och utbyte av information mellan nationella myndigheter.
- Stöd till gemensamma inspektioner.
- Analyser och riskbedömningar av arbetsmarknaden.
- Stöd till kapacitetsuppbyggnad.
- Medling mellan nationella myndigheter.
- Underlättande av samarbete mellan berörda parter vid gränsöverskridande störningar på arbetsmarknaden.

Följande alternativ övervägdes när det gäller genomförandet:

- 1. Ett europeiskt nätverk för samordning av EU:s befintliga organ för arbetstagarnas rörlighet tar tillsammans med kommissionen på sig vissa nya operativa uppgifter.
- 2. En ny europeisk arbetsmyndighet som ska utföra operativa uppgifter inrättas med utgångspunkt i befintliga organ för arbetstagarnas rörlighet.
- 3. En ny europeisk arbetsmyndighet inrättas med utgångspunkt i ett befintligt EU-organ på området sysselsättning.

Det föredragna alternativet utgörs av en kombination där driftsalternativet (strategiskt alternativ 2) genomförs genom den nya Europeiska arbetsmyndigheten (genomförandealternativ 2). Detta tillvägagångssätt gör att kommissionen kan behålla den politiska styrningen tillsammans med medlemsstaterna och överensstämmer därmed med doktrinen om icke-delegering.

Driftsalternativet ger den bästa balansen när det gäller att uppnå målen i och med att det säkerställer positiva effekter för nationella myndigheter, arbetstagare och företag utan att avsevärt öka kostnaderna. Detta alternativ har också ett starkt stöd hos de berörda parterna. Genomförandealternativet om att inrätta en ny europeisk arbetsmyndighet som bygger på EU:s befintliga organ för arbetstagarnas rörlighet kombinerar ändamålsenligheten i genomförandet av operativa uppgifter med stödet av de befintliga EU-organens verksamhet, samtidigt som de rationaliseras på ett proportionellt sätt och med beaktande av subsidiariteten; dessa två frågor har särskilt tagits upp av berörda parter.

Ett lagstiftningsinstrument (förordning) krävs för inrättandet av ett nytt organ.

Vem stöder vilka alternativ?

Stödet varierar mellan berörda parter, åtgärder och alternativ. Det finns ett brett stöd för bättre informationsutbyte och riskbedömningar, men det finns också ett starkt motstånd hos nationella myndigheter och arbetsgivarorganisationer när det gäller införandet av gemensamma gränsöverskridande inspektioner, bindande beslut eller bindande tvistlösningsmekanismer. Inom den internationella vägtransportsektorn finns ett starkare stöd hos nationella tillsynsmyndigheter för en EU-mekanism som underlättar harmoniserad kontroll av efterlevnaden över gränserna. Fackföreningarna stöder förlikningsmekanismer på EU-nivå. Både fackföreningar och enskilda skulle stödja att tvistlösning utvidgas bortom nationella myndigheter till att omfatta individuella tvister i gränsöverskridande sammanhang.

Stödet till inrättandet av den nya myndigheten är med några få undantag avhängigt av myndighetens tillämpningsområde och mål samt dess potentiella kostnader. De berörda parterna tenderar att förespråka alternativet med att rationalisera och höja effektiviteten i befintliga nätverk och strukturer.

C. Det rekommenderade alternativets konsekvenser
Vad är nyttan med det rekommenderade alternativet (om sådant alternativ finns, annars anges för huvudsakliga alternativ)? Fördelarna för <u>enskilda</u>, i synnerhet mobila arbetstagare, kommer att vara ett bättre skydd mot och en minskad exponering för risken för bedrägeri och missbruk, särskilt inom vägtransportsektorn. Ytterligare fördelar kommer från förbättrade möjligheter att utöva sina rättigheter till fri rörlighet. <u>Företag</u>, i synnerhet små och medelstora, kommer att gynnas av rättvisare konkurrens och lika villkor samt av minskad osäkerhet om deras situation, vilket är särskilt relevant när det gäller utstationering av arbetstagare. Detta i kombination med bättre information kan göra det enklare att ägna sig åt gränsöverskridande verksamhet. Fördelarna för <u>nationella myndigheter</u> kommer från ett stärkt samarbete och en ökad kapacitet för bättre kontroll av regelefterlevnaden. Fördelarna med ett strukturerat samarbete förväntas öka efterhand som fler nationella myndigheter bestämmer sig för att använda den tillgängliga ramen. De mer övergripande makroekonomiska fördelarna skulle i huvudsak bestå i en bättre fungerande och rättvisare inre marknad, vilket skulle bidra till sundare konkurrens överlag och stärkt förtroende mellan förvaltningar.
Vad är kostnaderna för det rekommenderade alternativet (om sådant alternativ finns, annars anges för huvudsakliga alternativ)? Med den rekommenderade kombinationen av alternativ blir den kostnad för Europeiska arbetsmyndigheten som belastar EU-budgeten uppskattningsvis 50,9 miljoner euro per år, vid normal verksamhet 2023. Detta alternativ har inga miljökonsekvenser.
Hur påverkas företagen, särskilt små och medelstora företag och mikroföretag? Företag, bland annat små och medelstora företag samt mikroföretag, torde påverkas positivt. De torde kunna gynnas av effektivare förvaltning och en bättre fungerande inre marknad, framför allt genom bättre regelefterlevnad. Det finns inga kostnader för företag som följer reglerna.
Påverkas medlemsstaternas budgetar och förvaltningar i betydande grad? Påverkan på de nationella budgetarna kommer att vara minimal med tanke på det stöd förslaget fått i EU:s budget. Det är inte möjligt att i siffror exakt uttrycka konsekvenserna för förvaltningarna, men fallstudier visar att inverkan torde vara positiv, eftersom en bättre kontroll av regelefterlevnaden kommer att göra att tidigare obetalda sociala avgifter fångas upp.
Uppstår andra betydande konsekvenser? Genom förslaget kommer vissa av EU:s befintliga organ för arbetstagarnas rörlighet att rationaliseras, nämligen i) Eures europeiska samordningsbyrå; ii) förlikningskommittén, iii) revisionskommittén och iv) tekniska kommissionen vid administrativa kommissionen för samordning av de sociala trygghetssystemen; v) det europeiska forumet för att förbättra samarbetet när det gäller att bekämpa odeclarerat arbete; vi) expertkommittén för utstationering av arbetstagare och vii) tekniska kommittén för arbetskraftens fria rörlighet. De uppgifter som i dag utförs av dessa organ skulle utföras av Europeiska arbetsmyndigheten. Europeiska arbetsmyndigheten skulle utveckla ett samarbete med de tre återstående kommittéerna på områdena arbetstagarnas rörlighet och samordning av de sociala trygghetssystemen (administrativa kommissionen och rådgivande kommittén) och rådgivande kommittén för arbetskraftens fria rörlighet. Kommittéen för vägtransporter ska också finnas kvar oförändrad.
D. Uppföljning
När kommer åtgärderna att ses över?

Kommissionen kommer att se över tillämpningen av förordningen fem år efter det att den träder i kraft, i enlighet med budgetförordningen och riktlinjerna för bättre lagstiftning.